

EUROPEJSKA KONWENCJA**o ochronie dziedzictwa archeologicznego (poprawiona),**

sporządzona w La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do publicznej wiadomości:

W dniu 16 stycznia 1992 r. została sporządzona w La Valetta Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego (poprawiona) w następującym brzmieniu:

*Przekład***EUROPEJSKA KONWENCJA****o ochronie dziedzictwa archeologicznego
(poprawiona)****PREAMBUŁA**

Państwa członkowskie Rady Europy i inne Państwa Strony Europejskiej Konwencji kulturalnej, sygnatariusze niniejszej konwencji,

zważywszy, iż celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności pomiędzy jej członkami, w szczególności w celu ochrony i realizacji idei oraz zasad, które są ich wspólnym dziedzictwem;

EUROPEAN CONVENTION**on the Protection of the Archaeological Heritage
(revised)****PREAMBLE**

The member States of the Council of Europe and the other States party to the European Cultural Convention signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members for the purpose, in particular, of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage;

mając na względzie Europejską konwencję kulturalną, sporządzoną w Paryżu dnia 19 grudnia 1954 r., a w szczególności jej artykuły 1 i 5;

mając na względzie Konwencję o ochronie dziedzictwa architektonicznego w Europie, podpisaną w Granadzie dnia 3 października 1985 r.;

mając na względzie Europejską konwencję o przestępstwach przeciwko własności kulturalnej, podpisaną w Delfach dnia 23 czerwca 1985 r.;

mając na względzie Zalecenia Zgromadzenia Parlamentarnego dotyczące archeologii, a w szczególności Zalecenia 848 (1978), 921 (1981) i 1072 (1988);

mając na względzie Zalecenie nr R(89)5 dotyczące ochrony i podkreślenia wartości dziedzictwa archeologicznego w związku z planami zagospodarowania przestrzennego miast i wsi;

przypominając, że dziedzictwo archeologiczne ma zasadnicze znaczenie dla wiedzy o historii ludzkości;

potwierdzając, że europejskie dziedzictwo archeologiczne, stanowiące dowód pradawnej historii, jest poważnie zagrożone zniszczeniem z powodu wzrastającej liczby projektów zagospodarowania przestrzennego, zagrożeń naturalnych, nielegalnych lub nienaukowych wykopalisk i niewystarczającej świadomości publicznej;

uznając, że jest istotne ustanowienie, tam gdzie jeszcze nie istnieją, odpowiednich kontrolnych procedur administracyjnych i naukowych oraz że potrzeba ochrony dziedzictwa archeologicznego powinna znaleźć odzwierciedlenie w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w kierunkach rozwoju kultury;

podkreślając, że odpowiedzialność za ochronę dziedzictwa archeologicznego należy nie tylko do bezpośrednio zainteresowanego państwa, ale również do wszystkich państw w Europie w celu zmniejszenia ryzyka zniszczenia oraz promowania zachowania dziedzictwa poprzez zachęcanie do wymiany ekspertów i doświadczeń;

biorąc pod uwagę konieczność uzupełnienia zasad ustalonych w Europejskiej konwencji o ochronie dziedzictwa archeologicznego, podpisanej w Londynie dnia 6 maja 1969 r., w wyniku rozwoju polityki planowania w państwach europejskich,

uzgodniły, co następuje:

Definicja dziedzictwa archeologicznego

Artykuł 1

1. Celem niniejszej (poprawionej) konwencji jest ochrona dziedzictwa archeologicznego jako źródła zbiorowej pamięci europejskiej i jako instrumentu dla badań historycznych i naukowych.

2. W tym celu należy uznać za przedmiot dziedzictwa archeologicznego wszelkie pozostałości, obiekty i jakiegokolwiek inne ślady ludzkości z minionych epok:

Having regard to the European Cultural Convention signed in Paris on 19 December 1954, in particular Articles 1 and 5 thereof;

Having regard to the Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe signed in Granada on 3 October 1985;

Having regard to the European Convention on Offences relating to Cultural Property signed in Delphi on 23 June 1985;

Having regard to the recommendations of the Parliamentary Assembly relating to archaeology and in particular Recommendations 848 (1978), 921 (1981) and 1072 (1988);

Having regard to Recommendation No. R (89) 5 concerning the protection and enhancement of the archaeological heritage in the context of town and country planning operations;

Recalling that the archaeological heritage is essential to a knowledge of the history of mankind;

Acknowledging that the European archaeological heritage, which provides evidence of ancient history, is seriously threatened with deterioration because of the increasing number of major planning schemes, natural risks, clandestine or unscientific excavations and insufficient public awareness;

Affirming that it is important to institute, where they do not yet exist, appropriate administrative and scientific supervision procedures, and that the need to protect the archaeological heritage should be reflected in town and country planning and cultural development policies;

Stressing that responsibility for the protection of the archaeological heritage should rest not only with the State directly concerned but with all European countries, the aim being to reduce the risk of deterioration and promote conservation by encouraging exchanges of experts and the comparison of experiences;

Noting the necessity to complete the principles set forth in the European Convention for the Protection of the Archaeological Heritage signed in London on 6 May 1969, as a result of evolution of planning policies in European countries,

Have agreed as follows:

Definition of the archaeological heritage

Article 1

1. The aim of this (revised) Convention is to protect the archaeological heritage as a source of the European collective memory and as an instrument for historical and scientific study.

2. To this end shall be considered to be elements of the archaeological heritage all remains and objects and any other traces of mankind from past epochs:

- i) których zachowanie i analiza pomogą prześledzić historię ludzkości i jej stosunek do środowiska naturalnego,
 - ii) dla których wykopaliska i odkrycia oraz inne metody badań nad dziejami ludzkości i jej środowiskiem są podstawowym źródłem informacji i
 - iii) które są usytuowane w jakimkolwiek miejscu podlegającym jurysdykcji Stron.
- i) the preservation and study of which help to retrace the history of mankind and its relation with the natural environment;
 - ii) for which excavations or discoveries and other methods of research into mankind and the related environment are the main sources of information; and
 - iii) which are located in any area within the jurisdiction of the Parties.

3. Dziedzictwo archeologiczne obejmuje struktury, konstrukcje, zespoły budowlane, eksploatowane tereny, przedmioty, zabytki innego rodzaju, jak też ich otoczenie znajdujące się na ziemi lub pod wodą.

3. The archaeological heritage shall include structures, constructions, groups of buildings, developed sites, moveable objects, monuments of other kinds as well as their context, whether situated on land or under water.

Identyfikacja dziedzictwa oraz środków ochrony

Identification of the heritage and measures for protection

Artykuł 2

Article 2

Każda Strona zobowiązuje się do utworzenia, za pomocą środków właściwych dla danego państwa, systemu prawnego do ochrony dziedzictwa archeologicznego, przewidując:

Each Party undertakes to institute, by means appropriate to the State in question, a legal system for the protection of the archaeological heritage, making provision for:

- i) utrzymanie inwentarza jej dziedzictwa archeologicznego oraz klasyfikację chronionych zabytków i stref,
 - ii) utworzenie archeologicznych rezerwatów, nawet gdy nie ma tam widocznych pozostałości na powierzchni lub pod wodą, dla zachowania materialnego dowodu do analizy przez następne pokolenia,
 - iii) obowiązek zgłaszania przez znalazcę uprawnionym organom przypadkowego odkrycia przedmiotów należących do dziedzictwa archeologicznego i udostępnianie ich dla przeprowadzenia badań.
- i) the maintenance of an inventory of its archaeological heritage and the designation of protected monuments and areas;
 - ii) the creation of archaeological reserves, even where there are no visible remains on the ground or under water, for the preservation of material evidence to be studied by later generations;
 - iii) the mandatory reporting to the competent authorities by a finder of the chance discovery of elements of the archaeological heritage and making them available for examination.

Artykuł 3

Article 3

W celu zachowania dziedzictwa archeologicznego oraz zagwarantowania naukowej rzetelności archeologicznych prac badawczych każda Strona zobowiązuje się:

To preserve the archaeological heritage and guarantee the scientific significance of archaeological research work, each Party undertakes:

- i) stosować procedury upoważniające do prowadzenia oraz nadzoru wykopalisk i innych prac archeologicznych w taki sposób, aby:
 - a) zapobiec wszelkim nielegalnym wykopaliskom oraz przemieszczeniu przedmiotów dziedzictwa archeologicznego,
 - b) zapewnić, aby archeologiczne wykopaliska i poszukiwania były przeprowadzane w sposób naukowy i pod warunkiem, że:
 - w miarę możliwości będą stosowane nieszkodliwe metody badania,
 - przedmioty dziedzictwa archeologicznego nie pozostaną odkryte lub pozostawione podczas wykopalisk lub po ich zakończeniu bez zapewnienia odpowiedniego ich zabezpieczenia, konserwacji i ich zagospodarowania,
- i) to apply procedures for the authorisation and supervision of excavation and other archaeological activities in such a way as:
 - a) to prevent any illicit excavation or removal of elements of the archaeological heritage;
 - b) to ensure that archaeological excavations and prospecting are undertaken in a scientific manner and provided that:
 - non-destructive methods of investigation are applied wherever possible;
 - the elements of the archaeological heritage are not uncovered or left exposed during or after excavation without provision being made for their proper preservation, conservation and management;

- ii) zapewnić, aby wykopaliska i inne potencjalnie szkodliwe techniki były wykonywane jedynie przez wykwalifikowane, specjalnie upoważnione osoby,
- iii) uzależnić od specjalnego wcześniejszego upoważnienia, jeżeli jest ono przewidziane przez prawo wewnętrzne danego państwa, użycie wykrywaczy metalu oraz jakichkolwiek innych środków i metod wykrywania w poszukiwawczych pracach archeologicznych.

Artykuł 4

Każda Strona zobowiązuje się do stosowania środków fizycznej ochrony dziedzictwa archeologicznego, zapewniając, stosownie do okoliczności:

- i) nabycie lub ochronę przez organy państwowe, za pomocą innych odpowiednich środków, terenów mających stanowić rezerwat archeologiczny,
- ii) konserwację i zachowanie dziedzictwa archeologicznego, jeżeli jest to możliwe na miejscu;
- iii) zorganizowanie odpowiednich miejsc przechowywania pozostałości archeologicznych, które zostały przeniesione z ich pierwotnego miejsca.

Zintegrowana konserwacja dziedzictwa archeologicznego

Artykuł 5

Każda Strona zobowiązuje się:

- i) do podejmowania próby pogodzenia i połączenia odpowiednich potrzeb archeologicznych oraz planów zagospodarowania przestrzennego poprzez zapewnienie archeologom uczestnictwa:
 - a) w tworzeniu założeń planowania, ukierunkowanych na zapewnienie wyważonej strategii mającej na celu ochronę, konserwację i podniesienie wartości terenów o wartości archeologicznej,
 - b) na różnych etapach planów zagospodarowania przestrzennego,
- ii) do zapewnienia, by archeolodzy, twórcy planów miejskich oraz regionalnych systematycznie konsultowali się w celu umożliwienia:
 - a) zmiany planów zagospodarowania, które mogą mieć niekorzystny wpływ na dziedzictwo archeologiczne,
 - b) zapewnienia właściwego czasu i środków na odpowiednie naukowe badania stanowisk w terenie i do publikacji wyników badań,
- iii) do zapewnienia, by ocena wpływu na środowisko i wynikające z tego decyzje w pełni uwzględniały stanowiska archeologiczne oraz ich otoczenie,
- iv) do zapewnienia — jeśli przedmioty dziedzictwa archeologicznego zostały znalezione podczas zago-

- ii) to ensure that excavations and other potentially destructive techniques are carried out only by qualified, specially authorised persons;

- iii) to subject to specific prior authorisation, whenever foreseen by the domestic law of the State, the use of metal detectors and any other detection equipment or process for archaeological investigation.

Article 4

Each Party undertakes to implement measures for the physical protection of the archaeological heritage, making provision, as circumstances demand:

- i) for the acquisition or protection by other appropriate means by the public authorities of areas intended to constitute archaeological reserves;
- ii) for the conservation and maintenance of the archaeological heritage, preferably *in situ*;
- iii) for appropriate storage places for archaeological remains which have been removed from their original location.

Integrated conservation of the archaeological heritage

Article 5

Each Party undertakes:

- i) to seek to reconcile and combine the respective requirements of archaeology and development plans by ensuring that archaeologists participate:
 - a) in planning policies designed to ensure well-balanced strategies for the protection, conservation and enhancement of sites of archaeological interest;
 - b) in the various stages of development schemes;
- ii) to ensure that archaeologists, town and regional planners systematically consult one another in order to permit:
 - a) the modification of development plans likely to have adverse effects on the archaeological heritage;
 - b) the allocation of sufficient time and resources for an appropriate scientific study to be made of the site and for its findings to be published;
- iii) to ensure that environmental impact assessments and the resulting decisions involve full consideration of archaeological sites and their settings;
- iv) to make provision, when elements of the archaeological heritage have been found during deve-

spodarowania terenu — ich konserwacji na miejscu, jeśli jest to możliwe;

- v) do zapewnienia, by publiczne udostępnienie stanowisk archeologicznych, szczególnie jakiegolwiek ustalenia organizacyjne, niezbędne do przyjmowania większej liczby osób zwiedzających, nie miało niekorzystnego wpływu na archeologiczny i naukowy charakter takich stanowisk i ich otoczenie.

Finansowanie badań archeologicznych i konserwacji

Artykuł 6

Każda Strona zobowiązuje się:

- i) do zapewnienia publicznego finansowego wsparcia dla badań archeologicznych ze strony państwowych, regionalnych i lokalnych władz, stosownie do ich uprawnień,
- ii) do zwiększania materialnych środków dla ratownictwa archeologicznego,
- a) przez przedsięwzięcie odpowiednich środków zapewniających, by w większych publicznych i prywatnych pracach zagospodarowania zostało zapewnione pokrycie — odpowiednio ze środków sektora publicznego lub prywatnego — całkowitego kosztu każdej niezbędnej związanej z nimi pracy archeologicznej,
- b) przez uwzględnienie w budżecie tych prac — podobnie jak w przypadku analizy zagrożeń dotyczących ochrony środowiska i zagospodarowania terenu — wstępnych badań i poszukiwań archeologicznych, końcowych dokumentów naukowych, jak też pełnej publikacji i udokumentowania znalezisk.

Zbieranie i rozpowszechnianie informacji naukowych

Artykuł 7

W celu ułatwienia badań nad odkryciami archeologicznymi i rozpowszechnienia wiedzy na ten temat każda Strona zobowiązuje się:

- i) do przygotowywania i aktualizowania raportów, inwentarzy i map stanowisk archeologicznych na obszarze swej jurysdykcji,
- ii) do podejmowania wszelkich praktycznych środków, po zakończeniu prac archeologicznych, umożliwiających sporządzenie przeznaczonego do publikacji naukowego raportu, poprzedzającego niezbędne całościowe ogłoszenie specjalistycznych badań.

Artykuł 8

Każda Strona zobowiązuje się:

- i) ułatwiać krajową i międzynarodową wymianę przedmiotów dziedzictwa archeologicznego dla profesjonalnych celów naukowych, podejmując jednocześnie odpowiednie kroki w celu zapewnienia, by taki obieg nie mógł w żaden sposób zagrozić kulturowej ani naukowej wartości tych przedmiotów,

lopment work, for their conservation *in situ* when feasible;

- v) to ensure that the opening of archaeological sites to the public, especially any structural arrangements necessary for the reception of large numbers of visitors, does not adversely affect the archaeological and scientific character of such sites and their surroundings.

The financing of archaeological research and conservation

Article 6

Each party undertakes:

- i) to arrange for public financial support for archaeological research from national, regional and local authorities in accordance with their respective competence;
- ii) to increase the material resources for rescue archaeology:
- a) by taking suitable measures to ensure that provision is made in major public or private development schemes for covering, from public sector or private sector resources, as appropriate, the total costs of any necessary related archaeological operations;
- b) by making provision in the budget relating to these schemes in the same way as for the impact studies necessitated by environmental and regional planning precautions, for preliminary archaeological study and prospection, for a scientific summary record as well as for the full publication and recording of the findings.

Collection and dissemination of scientific information

Article 7

For the purpose of facilitating the study of, and dissemination of knowledge about, archaeological discoveries, each party undertakes:

- i) to make or bring up to date surveys, inventories and maps of archaeological sites in the areas within its jurisdiction;
- ii) to take all practical measures to ensure the drafting, following archaeological operations, of a publishable scientific summary record before the necessary comprehensive publication of specialised studies.

Article 8

Each Party undertakes:

- i) to facilitate the national and international exchange of elements of the archaeological heritage for professional scientific purposes, while taking appropriate steps to ensure that such circulation in no way prejudices the cultural and scientific value of those elements;

- ii) promować wymianę informacji o odbywających się archeologicznych badaniach i wykopaliskach oraz przyczyniać się do organizowania międzynarodowych programów badawczych.

Kształtowanie świadomości publicznej

Artykuł 9

Każda Strona zobowiązuje się:

- i) prowadzić działalność edukacyjną w celu wzbudzenia i rozwijania w opinii publicznej świadomości o wartości dziedzictwa archeologicznego dla zrozumienia przeszłości i niebezpieczeństw, jakie mu zagrażają,
- ii) promować publiczny dostęp do znaczących przedmiotów własnego dziedzictwa archeologicznego, w szczególności stanowisk archeologicznych, i zachęcać do publicznej ekspozycji wybranych obiektów archeologicznych.

Zapobieganie niedozwolonemu obiegowi przedmiotów dziedzictwa archeologicznego

Artykuł 10

Każda Strona zobowiązuje się:

- i) organizować wymianę informacji o każdym zidentyfikowanym nielegalnym wykopalisku pomiędzy odpowiednimi organami państwowymi i instytucjami naukowymi,
- ii) informować odpowiednie organy w państwie pochodzenia, które jest stroną niniejszej konwencji, o każdej propozycji, co do której podejrzewa się, iż pochodzi z nielegalnych wykopalisk lub z legalnych, ale jest bezprawna, oraz przedstawiać niezbędne szczegóły na ten temat,
- iii) podjąć niezbędne kroki w celu zapewnienia, by muzea i podobne instytucje, których polityka nabywania przedmiotów dziedzictwa archeologicznego pozostaje pod kontrolą państwa, nie nabywały przedmiotów pochodzących prawdopodobnie z nie kontrolowanych znalezisk lub nielegalnych wykopalisk albo z legalnych, ale bezprawnie zdobytych,
- iv) w przypadku muzeów i podobnych instytucji mieszczących się na terytorium Strony, ale których polityka nabywania przedmiotów nie pozostaje pod kontrolą Państwa:
- a) udostępnić im tekst niniejszej (poprawionej) konwencji,
 - b) nie szczędzić wysiłków w celu zapewnienia poszanowania przez te muzea i instytucje zasad ustalonych wyżej w punkcie trzecim,
- v) ograniczać, w miarę możliwości, poprzez edukację, informację, kontrolę i współpracę, przemieszczanie przedmiotów dziedzictwa archeologicznego, uzyskanych z nie kontrolowanych znalezisk lub nielegalnych wykopalisk, lub bezprawnie z legalnych wykopalisk.

Artykuł 11

Żadne postanowienie niniejszej (poprawionej) konwencji nie narusza istniejących lub przyszłych

- ii) to promote the pooling of information on archaeological research and excavations in progress and to contribute to the organisation of international research programmes.

Promotion of public awareness

Article 9

Each Party undertakes:

- i) to conduct educational actions with a view to raising and developing an awareness in public opinion of the value of the archaeological heritage for understanding the past and of the threats to this heritage;
- ii) to promote public access to important elements of its archaeological heritage, especially sites, and encourage the display to the public of suitable selections of archaeological objects.

Prevention of the illicit circulation of elements of the archaeological heritage

Article 10

Each Party undertakes:

- i) to arrange for the relevant public authorities and for scientific institutions to pool information on any illicit excavations identified;
- ii) to inform the competent authorities in the State of origin which is a Party to this Convention of any offer suspected of coming either from illicit excavations or unlawfully from official excavations, and to provide the necessary details thereof;
- iii) to take such steps as are necessary to ensure that museums and similar institutions whose acquisition policy is under State control do not acquire elements of the archaeological heritage suspected of coming from uncontrolled finds or illicit excavations or unlawfully from official excavations;
- iv) as regards museums and similar institutions located in the territory of a Party but the acquisition policy of which is not under State control:
- a) to convey to them the text of this (revised) Convention;
 - b) to spare no effort to ensure respect by the said museums and institutions for the principles set out in paragraph 3 above;
- v) to restrict, as far as possible, by education, information, vigilance and co-operation, the transfer of elements of the archaeological heritage obtained from uncontrolled finds or illicit excavations or unlawfully from official excavations.

Article 11

Nothing in this (revised) Convention shall affect existing or future bilateral or multilateral treaties be-

dwustronnych lub wielostronnych umów pomiędzy Stronami, dotyczących nielegalnego obrotu przedmiotami dziedzictwa archeologicznego lub ich zwrotu pełnoprawnemu właścicielowi.

Wzajemna pomoc techniczna i naukowa

Artykuł 12

Strony zobowiązują się:

- i) udzielać sobie wzajemnej technicznej i naukowej pomocy przez wymianę doświadczeń i ekspertów w dziedzinach dotyczących dziedzictwa archeologicznego,
- ii) zachęcać, w granicach właściwego ustawodawstwa wewnętrznego lub wiążących je umów międzynarodowych, do wymiany specjalistów w dziedzinach dotyczących zachowania dziedzictwa archeologicznego, również w dziedzinie stałego szkolenia.

Kontrola stosowania niniejszej (poprawionej) konwencji

Artykuł 13

Dla celów niniejszej (poprawionej) konwencji Komitet Ekspertów, utworzony przez Komitet Ministrów Rady Europy na podstawie artykułu 17 Statutu Rady Europy, będzie kontrolować stosowanie niniejszej (poprawionej) konwencji, a w szczególności:

- i) przedstawiać okresowo Komitetowi Ministrów Rady Europy raport o stanie działań w sferze ochrony dziedzictwa archeologicznego w Państwach-Stronach niniejszej (poprawionej) konwencji i o realizacji zasad zawartych w niniejszej (poprawionej) konwencji,
- ii) proponować Komitetowi Ministrów Rady Europy środki do realizacji postanowień niniejszej (poprawionej) konwencji, włącznie z działalnością wielostronną, rewizją lub zmianą niniejszej (poprawionej) konwencji oraz informowaniem opinii publicznej o celach niniejszej (poprawionej) konwencji,
- iii) zalecać Komitetowi Ministrów Rady Europy zaproszenie Państw, które nie są członkami Rady Europy, do przystąpienia do niniejszej (poprawionej) konwencji.

Postanowienia końcowe

Artykuł 14

1. Niniejsza (poprawiona) konwencja jest otwarta do podpisu dla Państw członkowskich Rady Europy i innych Państw-Stron Europejskiej konwencji kulturalnej. Podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia zostaną złożone Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

tween Parties concerning the illicit circulation of elements of the archaeological heritage or their restitution to the rightful owner.

Mutual technical and scientific assistance

Article 12

The Parties undertake:

- i) to afford mutual technical and scientific assistance through the pooling of experience and exchanges of experts in matters concerning the archaeological heritage;
- ii) to encourage, under the relevant national legislation or international agreements binding them, exchanges of specialists in the preservation of the archaeological heritage, including those responsible for further training.

Control of the application of the (revised) Convention

Article 13

For the purposes of this (revised) Convention, a committee of experts, set up by the Committee of Ministers of the Council of Europe pursuant to Article 17 of the Statute of the Council of Europe, shall monitor the application of the (revised) Convention and in particular:

- i) report periodically to the Committee of Ministers of the Council of Europe on the situation of archaeological heritage protection policies in the States Parties to the (revised) Convention and on the implementation of the principles embodied in the (revised) Convention;
- ii) propose measures to the Committee of Ministers of the Council of Europe for the implementation of the (revised) Convention's provisions, including multilateral activities, revision or amendment of the (revised) Convention and informing public opinion about the purpose of the (revised) Convention;
- iii) make recommendations to the Committee of Ministers of the Council of Europe regarding invitations to States which are not members of the Council of Europe to accede to the (revised) Convention.

Final clauses

Article 14

1. This (revised) Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and the other States party to the European Cultural Convention. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. Żadne Państwo-Strona Europejskiej konwencji o ochronie dziedzictwa archeologicznego, podpisanej w Londynie dnia 6 maja 1969 r., nie może złożyć swoich dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia lub zatwierdzenia, jeżeli wcześniej nie wypowiedziało tej konwencji lub nie uczyni tego równocześnie.

3. Niniejsza (poprawiona) konwencja wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym 4 Państwa, włączając w to przynajmniej 3 Państwa członkowskie Rady Europy, wyraziły zgodę na związanie się niniejszą (poprawioną) konwencją zgodnie z postanowieniami powyższych ustępów.

4. W przypadku gdy — zgodnie z poprzednimi dwoma ustępami — wypowiedzenie konwencji z dnia 6 maja 1969 r. nie miało miejsca równocześnie z wejściem w życie niniejszej (poprawionej) konwencji, Umawiająca się Strona może podczas składania dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia oświadczyć, że będzie nadal stosować konwencję z dnia 6 maja 1969 r., aż do chwili wejścia w życie niniejszej (poprawionej) konwencji.

5. W stosunku do każdego Państwa sygnatariusza, które następnie wyrazi swoją zgodę na związanie się niniejszą (poprawioną) konwencją, wejdzie ona w życie po upływie 6 miesięcy od dnia złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 15

1. Po wejściu w życie niniejszej (poprawionej) konwencji Komitet Ministrów Rady Europy może zaprosić każde państwo, nie będące członkiem Rady, oraz Europejską Wspólnotę Gospodarczą do przystąpienia do niniejszej (poprawionej) konwencji w drodze decyzji podjętej większością głosów, przewidzianej w artykule 20.d Statutu Rady Europy i przy jednogłośnym głosowaniu przedstawicieli Umawiających się Stron zasiadających w Komitecie.

2. W stosunku do każdego przystępującego Państwa lub do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, w razie jej przystąpienia, niniejsza (poprawiona) konwencja wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia złożenia dokumentu przystąpienia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

Artykuł 16

1. Każde Państwo może w czasie podpisywania lub podczas składania dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia określić terytorium lub terytoria, do których niniejsza (poprawiona) konwencja ma zastosowanie.

2. Każde Państwo może w jakimkolwiek późniejszym terminie, w drodze oświadczenia złożonego Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, rozszerzyć stosowanie niniejszej (poprawionej) konwencji na jakiegokolwiek terytorium określone w oświadczeniu. W stosunku do takiego terytorium niniejsza (poprawiona) konwencja wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia przyjęcia takiego oświadczenia przez Sekretarza Generalnego.

2. No State party to the European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage, signed in London on 6 May 1969, may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval unless it has already denounced the said convention or denounces it simultaneously.

3. This (revised) Convention shall enter into force six months after the date on which four States, including at least three member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the (revised) Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraphs.

4. Whenever, in application of the preceding two paragraphs, the denunciation of the Convention of 6 May 1969 would not become effective simultaneously with the entry into force of this (revised) Convention, a Contracting State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, declare that it will continue to apply the Convention of 6 May 1969 until the entry into force of this (revised) Convention.

5. In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the (revised) Convention shall enter into force six months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 15

1. After the entry into force of this (revised) Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any other State not a member of the Council and the European Economic Community, to accede to this (revised) Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20. d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.

2. In respect of any acceding State or, should it accede, the European Economic Community, the (revised) Convention shall enter into force six months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 16

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this (revised) Convention shall apply.

2. Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this (revised) Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the (revised) Convention shall enter into force six months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Każde oświadczenie złożone zgodnie z przepisami dwóch poprzedzających ustępów może, w stosunku do każdego terytorium określonego w oświadczeniu, zostać wycofane w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego. Wycofanie takie nabierze mocy po upływie 6 miesięcy od dnia otrzymania takiej notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 17

1. Każda Strona może w każdym czasie wypowiedzieć niniejszą (poprawioną) konwencję w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Takie wystąpienie nabierze mocy po upływie 6 miesięcy od dnia otrzymania takiej notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 18

Sekretarz Generalny Rady Europy powiadomi Państwa członkowskie Rady Europy, inne Państwa-Strony Europejskiej konwencji kulturalnej i każde Państwo lub Europejską Wspólnotę Gospodarczą, które przystąpiły lub zostały zaproszone do przystąpienia do niniejszej (poprawionej) konwencji:

- i) o każdym podpisaniu,
- ii) o każdym złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia,
- iii) o dacie wejścia w życie niniejszej (poprawionej) konwencji w zgodzie z artykułami 14, 15 i 16,
- iv) o każdej innej czynności, notyfikacji lub oświadczeniu dotyczącym niniejszej (poprawionej) konwencji.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą (poprawioną) konwencję.

Sporządzono w La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r., w językach angielskim i francuskim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwum Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaze poświęcone kopie każdemu Państwu członkowskiemu Rady Europy, każdemu innemu Państwu-Stronie Europejskiej konwencji kulturalnej i każdemu Państwu nie będącemu członkiem lub Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, zaproszonym do przystąpienia do niniejszej (poprawionej) konwencji.

Po zapoznaniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 13 grudnia 1995 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *W. Bartoszewski*

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 17

1. Any Party may at any time denounce this (revised) Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective six months following the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 18

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the other States party to the European Cultural Convention and any State or the European Economic Community which has acceded or has been invited to accede to this (revised) Convention of:

- i) any signature;
- ii) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- iii) any date of entry into force of this (revised) Convention in accordance with Articles 14, 15 and 16;
- iv) any other act, notification or communication relating to this (revised) Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this (revised) Convention.

Done at Valletta, this 16th day of January 1992, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the other States party to the European Cultural Convention, and to any non-member State or the European Economic Community invited to accede to this (revised) Convention.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.